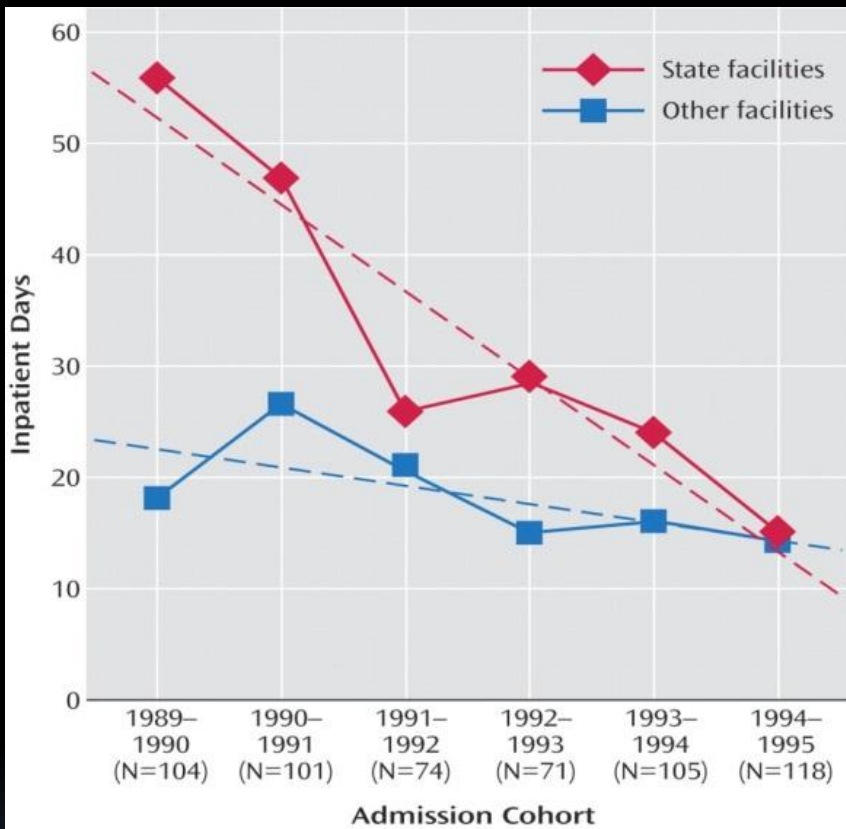
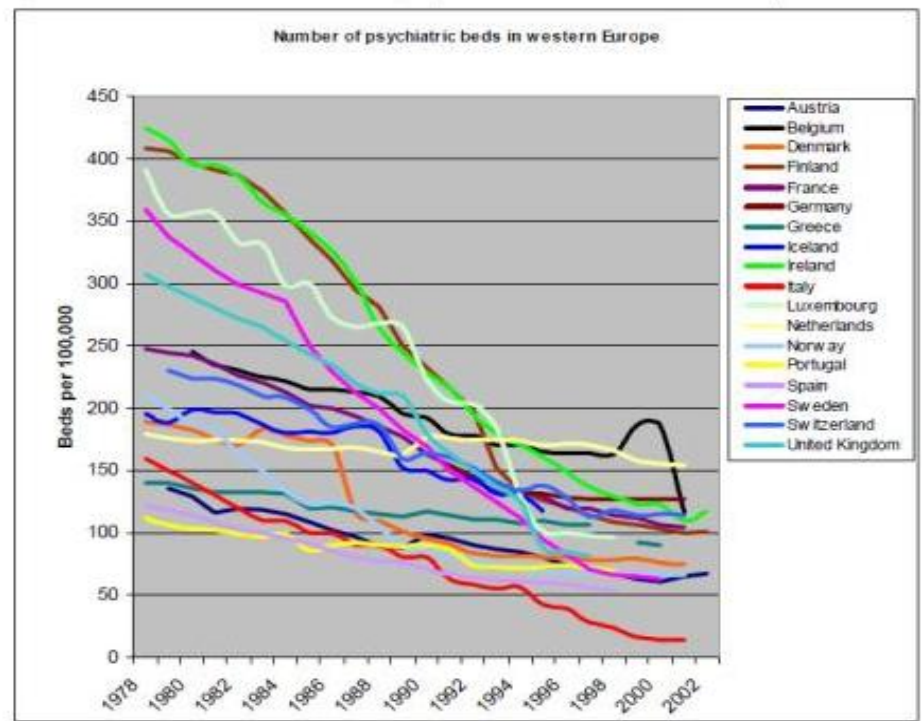

Kan het gebruik van vragenlijsten suicide voorkomen ?

Prof. Dr. Ronny Bruffaerts
UPC-KULeuven

42-82% daling in opnameduur voor psychotische stoornissen, 1989-1995

Source: WHO Health For All 2005

63% minder psychiatrische bedden in de EU, 1978-2002

Top down effecten van vermaatschappelijking

- Mbt 'plaats' van de zorg : **'opschuiven' van locus of care**
  - Institutie > maatschappij > thuissituatie
  - Institutie > somatisch ziekenhuis en huisarts
  - Per decade zoekt 10% méér personen met emotionele problemen hulp
- Mbt klinische paradigma's : **disabilities < skills/abilities**
  - ° Kortdurende motivatieverhogende interventies
  - ° Rehabilitatie voor de chronische patiënt
  - Van *care* naar *cure*
- ° **Preventiedenken**
  - Van prevalentie naar preventie : hoe voorkómen ?

Over het voorkomen

---

	12 maanden	ooit
Gedachten	0,9%	8,3%
Plannen	0,6%	3,2%
Pogingen	0,4%	2,9%
Overlijdens	0,02%	--

- **Suïcidaliteit gaat 'op-en-af'**
  - Schommelt, ook binnen één dag

- **Persistent**
  - 33% rapporteert nog suïcide-ideatie tot 10 jaar na baseline
  - 7-14% rapporteert nog suïcidepogingen tot 10 jaar na baseline

Behandelaspecten

	België	wereld
□ Suïcide-ideatie	89%	34%
□ Suïcideplan	83%	42%
□ Suïcidepoging	50%	52%
□ (gewogen) gemiddelde	64%	39%

- Gemiddeld 36% zoekt geen hulp
  - Vooral cognitie “Ik heb geen nood aan behandeling”
- Meerderheid in contact met (g)gz
  - 59% op niveau van eerstelijns; 54% op niveau van ggz
  - Niet (noodzakelijk) omwille van emotionele redenen

- Van diegenen die in contact komen met (g)gz
  - Tot 70% van aan TS overleden ptn gaf géén indicatie van suïcidaliteit bij laatste contact
  - Van diegenen die aangaven dat er suïcidedreiging is, is *timing* van de TS moeilijk te voorspellen – ‘binnen het jaar’
  - Tot 50-75% ‘unrecognized suicide’

Barrières ten aanzien van hulp zoeken bij suïcidale personen

Hoe het suïcidale proces beïnvloeden?

■ Preventie

- Beter **herkenning**

- Een beter interview
- Het gebruik van meetinstrumenten

- 'Means restriction'

- 'Gatekeeper education'

■ Behandeling

- Gedragstherapeutische aanpak

- In behandeling zijn is *op zich* voldoende

Meetinstrumenten ...

- 4 systematische reviews, > 100 suicide risk instruments (1966 -2012)
- Evaluaties 'good practices' suicide risk assessment
  - 11% A-rating – consistente *good practice* en evidentie
  - 28% B-rating – wellicht *good practice* en evidentie
  - 61% C-rating of lager – *geen effect of af te raden*

Meetinstrumenten

- **Scale for Suicide Ideation (SSI)**
  - 21 items; ingevuld door de pt, ~10'
  - Predictief voor overlijden door suicide: score > 2 → 7x hoger
  - Valide & betrouwbaar in klinische én niet-klinische settings
  - Sensitief voor verandering in suicide-ideatie in 24h
- **Suicide Intent Scale (SIS)**
  - 15 items, interview, ~10'
  - Niet predictief voor overlijden door suicide
  - Hoge betrouwbaarheid maar middelmatige validiteit

Crisis Triage Rating Scale

- 3 crisisgerelateerde domeinen
  - Gevaar / suïcidaliteit
  - Gepercipieerde sociale steun
  - Motivatie tot behandeling
- Gescoord door de clinicus
- Evidente *anchored items*
  - Score per dimensie én een totaalscore

Suicide risk assessment scale

Suicide risk	Signal/Symptom	Investigation	Conduct
0	No disturbance or discomfort.	-	-
1	Mild emotional disturbance.	Inquire about suicidal ideation.	Listen with empathy.
2	Vague death-related ideas.	Inquire about suicidal ideation.	Listen with empathy.
3	Vague suicide-related ideas.	Investigate intention (plan and method).	Investigate support possibilities.
4	Suicide-related ideas with no mental disorder.	Investigate intention (plan and method).	Investigate support possibilities.
5	Suicide-related ideas with mental disorders or important social stressor.	Investigate intention (plan and method). Establish rapport.	Refer to psychiatric care.
6	Suicide-related ideas with mental disorders or agitation and previous suicide attempt.	Patient should not be left alone (in order to block the access to means to commit suicide).	Hospitalization.

- **Gebruik instrumenten = betekenisloos**, geen doel op zich
- **'Clinical chain in suicide prevention'**
  - Assessment
  - Managen
    - Contact- / behandelingsdimensie met de patiënt
    - Veiligheid en gesecuriseerde band met hulpverlener
    - Woord verlenen; taal geven aan suicidaliteit
  - Behandeling en langere intensieve follow-up

Kan het gebruik van meetinstrumenten suicide voorkomen?

■ Nee

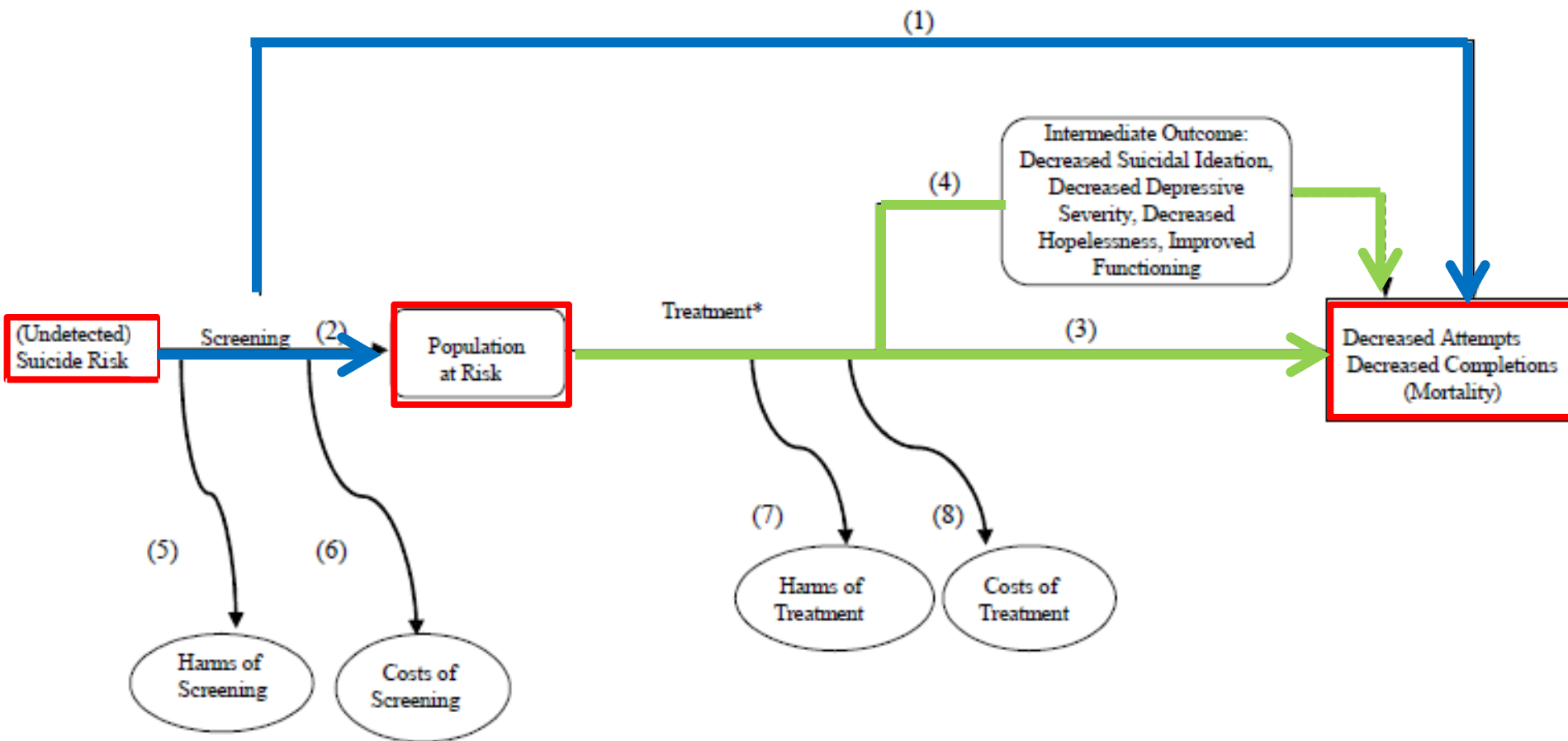
- Nergens aangetoond ...
- Screeningsinstrumenten hebben geen predictieve waarde
- Hoe instrumenten gebruiken als men niet in de zorg komt?
- Louter gebruik heeft geen zin
- Gebruik van instrumenten heeft geen enkel verband met suïdecijfers
- Patiënten geven niet aan dat ze suïcidaal zijn
- ...

■ Ja

- Selectieve preventie – 18-25-jarigen
- Inbedding in ketenzorg
- Therapeutische tool geven aan pt en hulpverlener
  - 'gemeenschappelijkheid'
- Band met hulpverlener = preventief
  - Enkel als ingangspoort voor Rx
  - Commitment to treatment
- Klinische waarde

Suïcidaliteit als maatschappelijk gezondheidsprobleem

Tot besluit

- Preventie van suïcide is een eenduidige beleidslijn maar moeilijk te operationaliseren (*wat versus hoe*)
- Het gebruik van meetinstrumenten leidt niet tot een daling van suïcidaliteit
- Toch kunnen meetinstrumenten makkelijk worden geïmplementeerd in de klinische zorg en risicopatiënten identificeren en dus via behandeling suïcide verminderen
- Preventie van suïcide als schakel in geïntegreerde ketenzorg of *chained clinical care*

9u30: Kan protocollair behandelen suïcide voorkomen?
Prof. Dr. K. Van Heeringen (psychiater, eenheid voor zelfmoordonderzoek, UZ Gent)

10u15 Kan correcte berichtgeving suïcide voorkomen?
Prof. Dr. G. Portzky (psycholoog, eenheid voor zelfmoordonderzoek, UZ Gent)

11u00: Koffiepauze

11u30: Kan gebruik van meetinstrumenten suïcide voorkomen?
Prof. Dr. R. Bruffaerts (psycholoog, onderzoeksgroep psychiatrie, UZ Leuven)

12u15: Lunch

Voorzitter namiddagsessie: Dr. C. Bervoets (psychiater, PZ OLV Brugge)

13u15 Kan dwang suïcide voorkomen?
Prof. Dr. J. Vandenberghe (psychiater, onderzoeksgroep psychiatrie, UZ Leuven)

14u 00 Kan euthanasie suïcide voorkomen?
Lic. Mevr. A. Callebert (psycholoog, MTA De Vliering, Boechout en De Pont, Mechelen)

14u45 Koffiepauze

15u15 Kan beschikbaarheid van zorg suïcide voorkomen?
Mevr. R. Vanhove (coördinator zorg voor suïcidepogers, suïcidepreventie CGG, Lommel)

16u00 Afsluitend woord
Dr. H. Demunter (psychiater, UPC KU Leuven)